Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►B ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1293/2013

z dnia 11 grudnia 2013 r.

w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 185)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►M1	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/93 z dnia 16 listopada 2017 r.	L 17	5	23.1.2018
►M2	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1475 z dnia 2 października 2018 r.	L 250	1	4.10.2018

▼B

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1293/2013

z dnia 11 grudnia 2013 r.

w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

TYTUŁ I

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA I KLIMATU (LIFE)

Artykuł 1

Ustanowienie

Niniejszym ustanawia się program działań na rzecz środowiska i klimatu obejmujący okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. („program LIFE”).

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) „projekty pilotażowe” oznaczają projekty, w których zastosowana zostaje technika lub metoda nigdzie wcześniej niestosowana lub nietestowana, zapewniająca potencjalne korzyści dla środowiska lub klimatu w porównaniu z istniejącymi najlepszymi praktykami, i która może zostać następnie zastosowana w podobnych sytuacjach na szerszą skalę;

b) „projekty demonstracyjne” oznaczają projekty polegające na zastosowaniu w praktyce, testowaniu, ocenie i rozpowszechnianiu działań, metodyk lub podejść, które są nowe lub nieznane w określonym kontekście projektu, takim jak kontekst geograficzny, ekologiczny, społeczno-ekonomiczny, a które mogłyby być zastosowane w innym miejscu w podobnych okolicznościach;

c) „projekty dotyczące najlepszych praktyk” oznaczają projekty, które stosują odpowiednie, efektywne pod względem kosztów i nowoczesne techniki, metody i podejścia, biorąc pod uwagę szczególny kontekst projektu;

d) „projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategie lub plany działania na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania;

▼B

e) „projekty pomocy technicznej” oznaczają projekty, które poprzez dotacje na działania zapewniają wnioskodawcom wsparcie finansowe na potrzeby przygotowania projektów zintegrowanych, w szczególności w celu zapewnienia zgodności tych projektów z wymogami programu LIFE odnośnie do terminów oraz wymogów technicznych i finansowych, w koordynacji z funduszami, o których mowa w art. 8 ust. 3;

f) „projekty służące budowaniu potencjału” oznaczają projekty, które poprzez dotacje na działania zapewniają wsparcie finansowe dla działań potrzebnych do budowania potencjału państw członkowskich, w tym krajowych lub regionalnych punktów kontaktowych LIFE, w celu umożliwienia państwom członkowskim bardziej skutecznego uczestnictwa w programie LIFE;

g) „projekty przygotowawcze” oznaczają projekty w pierwszej kolejności wskazane przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi jako służące wspieraniu określonych potrzeb w zakresie rozwoju i realizacji unijnej polityki i przepisów prawnych w zakresie środowiska lub klimatu;

h) „projekty informacyjne, dotyczące zwiększenia świadomości i rozpowszechniania informacji” oznaczają projekty mające na celu wspieranie komunikacji, rozpowszechniania informacji i zwiększania poziomu świadomości w zakresie podprogramów działań na rzecz środowiska i klimatu.

Artykuł 3

Cele ogólne i wskaźniki wyników

1. Program LIFE obejmuje w szczególności następujące cele ogólne:

a) wspieranie przejścia w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu, ochrona i poprawa jakości środowiska oraz zatrzymywanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej, w tym wspieranie sieci „Natura 2000” i przeciwdziałanie degradacji ekosystemów;

b) poprawa rozwoju, realizacji i egzekwowania unijnej polityki i przepisów prawnych dotyczących środowiska i klimatu, a także pełnienie roli katalizatora i działanie na rzecz integracji i włączania celów w zakresie środowiska i klimatu do głównego nurtu innych unijnych strategii politycznych, jak również do praktyki sektorów publicznego i prywatnego, w tym poprzez zwiększanie potencjału sektorów publicznego i prywatnego;

c) wspieranie lepszego zarządzania w zakresie środowiska i klimatu na wszystkich poziomach, w tym większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i podmiotów lokalnych;

d) wspieranie wdrożenia 7. Programu działań w zakresie środowiska.

Realizując te cele program LIFE przyczyni się do zrównoważonego rozwoju oraz realizacji celów i zadań strategii „Europa 2020”: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (strategia „Europa 2020”) oraz odpowiednich strategii i planów unijnych w dziedzinie środowiska i klimatu.

▼B

2. Cele ogólne wymienione w ust. 1 będą realizowane poprzez następujące podprogramy:

a) podprogram działań na rzecz środowiska;

b) podprogram działań na rzecz klimatu.

3. Realizacja programu LIFE będzie oceniana w szczególności przy pomocy następujących wskaźników:

a) w odniesieniu do celu ogólnego wymienionego w ust. 1 lit. a) – możliwa do zidentyfikowania poprawa w zakresie środowiska i klimatu. W odniesieniu do celu zatrzymywania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej możliwa do zidentyfikowania poprawa w zakresie środowiska przyrodniczego będzie mierzona procentowym wskaźnikiem sieci „Natura 2000" odtworzonej lub objętej odpowiednim zarządzaniem, powierzchnią i rodzajem ekosystemów, których funkcje odtworzono oraz liczbą i rodzajem siedlisk i gatunków, względem których planuje się poprawę stanu ochrony;

b) w odniesieniu do celów ogólnych związanych z rozwojem i realizacją wymienionych w ust. 1 lit. b) – liczba opracowanych lub podjętych interwencji, które zapewniają realizację planów, programów lub strategii zgodnie z unijną polityką i przepisami w zakresie środowiska i klimatu, a także liczba inicjatyw nadających się do powielenia lub przeniesienia;

c) w odniesieniu do celów ogólnych związanych z integracją i włączaniem do głównego nurtu, o których mowa w ust. 1 lit. b) – liczba interwencji zapewniających synergie z innymi unijnymi programami finansowania lub włączanych w ich główny nurt, lub też włączonych do praktyki sektora publicznego lub prywatnego;

d) w odniesieniu do celu ogólnego, o którym mowa w ust. 1 lit. c) – liczba interwencji zapewniających lepsze zarządzanie, rozpowszechnianie informacji i świadomość aspektów związanych ze środowiskiem i klimatem.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 29, w celu dokładniejszego zdefiniowania wskaźników wyników pod kątem ich zastosowania do obszarów priorytetowych i priorytetów tematycznych określonych odpowiednio w art. 9 i załączniku III w odniesieniu do podprogramu działań na rzecz środowiska i w art. 13 w odniesieniu do podprogramu działań na rzecz klimatu.

Artykuł 4

Budżet

1. Ustanawia się kopertę finansową na realizację programu LIFE na lata 2014-2020 w wysokości 3 456 655 000 EUR według cen aktualnych, co stanowi 0,318 % łącznej kwoty środków na zobowiązania, o której mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1311/2013

▼B

Roczne środki zatwierdzane są przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych.

2. Podział środków w ramach budżetu na poszczególne podprogramy przedstawiono poniżej:

a) kwota 2 592 491 250 EUR z całkowitej koperty finansowej, o której mowa w ust. 1 jest przydzielona na podprogram działań na rzecz środowiska;

b) kwota 864 163 750 EUR z całkowitej koperty finansowej, o której mowa w ust. 1 jest przydzielona na podprogram działań na rzecz klimatu.

▼M2

3. Z podprogramu działań na rzecz środowiska, odpowiadającego obszarowi priorytetowemu „Zarządzanie w zakresie środowiska”, oraz z podprogramu działań na rzecz klimatu, odpowiadającego obszarowi priorytetowemu „Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu”, mogą zostać przeznaczone środki na finansowanie projektów w rozumieniu art. 17 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, wdrażanych przez Europejski Korpus Solidarności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1475 ([1]),, które przyczyniają się do działania na rzecz co najmniej jednego obszaru priorytetowego w rozumieniu art. 9 i 13 niniejszego rozporządzenia. Projekty te są realizowane wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1475, z wyłączeniem wymogów szczególnych niniejszego rozporządzenia.

▼B

Artykuł 5

Udział państw trzecich w programie LIFE

W programie LIFE mogą wziąć udział następujące kraje:

a) kraje Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), które są stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG);

b) kraje kandydujące, potencjalne kraje kandydujące oraz kraje przystępujące do Unii;

c) kraje objęte Europejską Polityką Sąsiedztwa;

d) kraje, które stały się członkami Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 933/1999 ([2]).

Udział ten będzie się odbywał zgodnie z warunkami określonymi w stosownych umowach dwustronnych lub wielostronnych ustanawiających ogólne zasady udziału tych państw trzecich w programach unijnych.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1475 z dnia 2 października 2018 r. ustanawiające ramy prawne Europejskiego Korpusu Solidarności oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, rozporządzenie (UE) nr 1293/2013 i decyzję nr 1313/2013/UE (Dz.U. L 250 z 4.10.2018, s. 1).

([2]) Rozporządzenie Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. U. L 117, 5.5.1999, s. 1).

▼B

Artykuł 6

Działania poza Unią lub w krajach i terytoriach zamorskich

1. Nie naruszając art. 5, program LIFE może finansować działania poza Unią oraz w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) zgodnie z decyzją 2001/822/WE (decyzja o stowarzyszeniu zamorskim), pod warunkiem, że działania te są potrzebne, aby osiągnąć unijne cele w zakresie środowiska i klimatu i zapewnić skuteczność interwencji realizowanych na terytoriach państw członkowskich, do których mają zastosowanie Traktaty.

2. Osoba prawna mająca siedzibę poza Unią może mieć możliwość wzięcia udziału w projektach, o których mowa w art. 18 pod warunkiem, że beneficjent koordynujący projekt ma siedzibę w Unii, a działanie, które ma być prowadzone poza Unią, spełnia wymogi określone w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 7

Współpraca międzynarodowa

W trakcie realizacji programu LIFE możliwa będzie współpraca z właściwymi organizacjami międzynarodowymi i z ich instytucjami i organami, jeśli będzie to konieczne do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3.

Artykuł 8

Komplementarność

1. Komisja oraz państwa członkowskie zapewniają spójność wsparcia w ramach programu LIFE z polityką i priorytetami Unii oraz jego komplementarność z innymi instrumentami finansowymi Unii, zapewniając również wdrożenie środków upraszczających.

2. Działania finansowane w ramach programu LIFE są zgodne z prawem unijnym i krajowym, w tym z przepisami Unii dotyczącymi pomocy państwa. Państwa członkowskie mają obowiązek zgłoszenia Komisji w szczególności finansowania w ramach programu LIFE stanowiącego pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i takie finansowanie nie może zostać przyznane bez zatwierdzenia przez Komisję zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE, chyba że jest zgodne z rozporządzeniem przyjętym na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 8 rozporządzenia (WE) nr 994/98.

3. Zgodnie ze swoimi właściwymi obowiązkami Komisja i państwa członkowskie zapewniają koordynację pomiędzy programem LIFE a Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, Europejskim Funduszem Społecznym, Funduszem Spójności, Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim, tak aby utworzyć synergie, szczególnie w kontekście projektów zintegrowanych, i wspierać zastosowanie rozwiązań, metod i podejść opracowanych w ramach programu LIFE. Taka koordynacja odbywa się w ramach określonych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów oraz w oparciu o wspólne ramy strategiczne i mechanizmy określone w Umowach Partnerstwa zgodnie z wymogami tego rozporządzenia.

▼B

4. Komisja zapewnia również spójność i synergie, a także unikanie wzajemnego nakładania się na siebie programu LIFE i innych unijnych polityk i instrumentów finansowych, w szczególności programu Horyzont 2020 oraz polityk i instrumentów w ramach działań zewnętrznych Unii.

TYTUŁ II

PODPROGRAMY

ROZDZIAŁ 1

Podprogram działań na rzecz środowiska

Artykuł 9

Obszary priorytetowe podprogramu działań na rzecz środowiska

1. Podprogram działań na rzecz środowiska obejmuje trzy obszary priorytetowe:

a) ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami;

b) przyroda i różnorodność biologiczna;

c) zarządzanie i informacja w zakresie środowiska.

2. Obszary priorytetowe, o których mowa w ust. 1 obejmują priorytety tematyczne określone w załączniku III.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 29, w odniesieniu do uzupełniania, usuwania lub zmiany priorytetów tematycznych określonych w załączniku III w oparciu o następujące kryteria:

a) priorytety określone w 7. Programie działań w zakresie środowiska;

b) cele szczegółowe określone dla każdego obszaru priorytetowego, o którym mowa w art. 10, 11 i 12;

c) doświadczenie zdobyte przy wdrażaniu wieloletniego programu prac, o którym mowa w art. 24;

d) doświadczenie zdobyte przy wdrażaniu projektów zintegrowanych;

e) priorytety wynikające z nowego ustawodawstwa Unii dotyczącego środowiska przyjętego po 23 grudnia 2013 r.; lub

f) doświadczenie zdobyte przy wdrażaniu istniejących przepisów i polityk Unii w zakresie środowiska.

Komisja dokonuje przeglądu oraz, w razie potrzeby, zmienia priorytety tematyczne określone w załączniku III najpóźniej przy okazji śródokresowego przeglądu programu LIFE, o którym mowa w art. 27 ust. 2 lit. a).

3. ►**M1** Co najmniej 60,5 % środków z budżetu przydzielonych na projekty wspierane poprzez dotacje na działania w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska programu LIFE przeznaczone jest na projekty wspierające ochronę przyrody i różnorodność biologiczną. ◄

▼B

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 29 w celu zwiększenia o maksymalnie 10 % wartości procentowej, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, pod warunkiem że łączna kwota środków stanowiących przedmiot wniosków dotyczących obszaru priorytetowego „Przyroda i różnorodność biologiczna” złożonych w okresie dwóch kolejnych lat i spełniających podstawowe wymogi jakościowe, przekracza o ponad 20 % odnośną kwotę obliczoną na okres dwóch lat poprzedzających ten okres.

Artykuł 10

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami”

Szczegółowe cele podprogramu działań na rzecz środowiska w obszarze priorytetowym „Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami” obejmują w szczególności:

a) rozwój, testowanie i prezentację podejść związanych z polityką lub zarządzaniem, najlepszych praktyk i rozwiązań, w tym opracowywanie i prezentację innowacyjnych technologii, pozwalających na sprostanie wyzwaniom w zakresie środowiska, odpowiednich do powielenia, naśladowania lub włączenia do głównego nurtu, w tym dotyczących powiązania pomiędzy środowiskiem a zdrowiem, a także wspierających politykę i przepisy prawne dotyczące efektywnego gospodarowania zasobami, w tym „Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy”;

b) wspieranie zastosowania, rozwoju, testowania i prezentacji zintegrowanych podejść do realizacji planów i programów zgodnie z unijną polityką i przepisami prawnymi w zakresie środowiska, głównie w dziedzinie wody, odpadów i powietrza;

c) ulepszanie bazy wiedzy dla celów rozwoju, wdrażania, oceny, monitorowania i opiniowania unijnej polityki i przepisów prawnych w zakresie środowiska, a także dla celów oceny i monitorowania czynników, presji i reakcji wpływających na środowisko w Unii i poza nią.

Artykuł 11

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Przyroda i różnorodność biologiczna”

Szczegółowe cele podprogramu działań na rzecz środowiska w obszarze priorytetowym „Przyroda i różnorodność biologiczna” obejmują w szczególności:

a) wspieranie opracowywania i wdrażania unijnej polityki i przepisów w dziedzinie przyrody i różnorodności biologicznej, w tym unijnej Strategii na rzecz różnorodności biologicznej do 2020 r., dyrektyw 92/43/EWG i 2009/147/WE, w szczególności przez zastosowanie, rozwój, testowanie i prezentację podejść, najlepszych praktyk i rozwiązań;

▼B

b) wspieranie dalszego rozwoju wdrażania i zarządzania siecią „Natura 2000” ustanowioną na mocy art. 3 dyrektywy 92/43/EWG, w szczególności stosowania, rozwoju, testowania i prezentacji zintegrowanych podejść do realizacji priorytetowych ram działań opracowanych na podstawie art. 8 tej dyrektywy;

c) ulepszanie bazy wiedzy dla celów rozwoju, wdrażania, oceny, monitorowania i opiniowania unijnej polityki i przepisów w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej, a także dla celów oceny i monitorowania czynników, presji i reakcji wpływających na przyrodę i różnorodność biologiczną w Unii i poza nią.

Artykuł 12

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Zarządzanie i informowanie w zakresie środowiska”

Szczegółowe cele podprogramu działań na rzecz środowiska w obszarze priorytetowym „Zarządzanie i informowanie w zakresie środowiska” obejmują w szczególności:

a) wspieranie zwiększania poziomu świadomości dotyczącego zagadnień środowiska, w tym pozyskiwania wsparcia społeczeństwa i zainteresowanych podmiotów dla tworzenia unijnej polityki w dziedzinie środowiska, a także promocję wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju i nowych modeli zrównoważonej konsumpcji;

b) wspieranie komunikacji, zarządzania i rozpowszechniania informacji w dziedzinie środowiska oraz ułatwianie dzielenia się wiedzą o udanych rozwiązaniach i praktykach dotyczących środowiska, w tym przez rozwój platform współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami i szkolenia;

c) działanie na rzecz i wspieranie bardziej efektywnego przestrzegania i egzekwowania unijnych przepisów dotyczących środowiska, w szczególności przez promocję rozwoju i rozpowszechnianie najlepszych praktyk i podejść do zagadnień polityk środowiskowych;

d) działanie na rzecz lepszego zarządzania środowiskiem poprzez zwiększanie zaangażowania zainteresowanych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, w konsultacje dotyczące polityki i jej realizację.

ROZDZIAŁ 2

Podprogram działań na rzecz klimatu

Artykuł 13

Priorytetowe obszary podprogramu działań na rzecz klimatu

Podprogram działań na rzecz klimatu obejmuje trzy obszary priorytetowe:

a) łagodzenie skutków zmiany klimatu;

▼B

b) dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu;

c) zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

Artykuł 14

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Łagodzenie skutków zmiany klimatu”

W celu wspierania redukcji emisji gazów cieplarnianych obszar priorytetowy „Łagodzenie skutków zmiany klimatu” obejmuje przede wszystkim następujące cele szczegółowe:

a) wspieranie wdrażania i rozwoju unijnej polityki i przepisów w dziedzinie łagodzenia skutków zmiany klimatu, w tym włączanie tego tematu do głównego nurtu w różnych obszarach polityk, w szczególności przez rozwój, testowanie i prezentację podejść, najlepszych praktyk i rozwiązań związanych z polityką lub zarządzaniem w kontekście łagodzenia skutków zmiany klimatu;

b) ulepszanie bazy wiedzy dla celów rozwoju, oceny, monitorowania, opiniowania i wdrażania skutecznych działań i środków związanych z łagodzeniem skutków zmiany klimatu, a także zwiększanie potencjału zastosowania tej wiedzy w praktyce;

c) ułatwianie rozwoju i zastosowania zintegrowanych podejść, takich jak strategie i plany działań mające na celu łagodzenie skutków zmiany klimatu na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym;

d) wspieranie rozwoju i prezentacji innowacyjnych technologii, systemów, metod i instrumentów służących łagodzeniu skutków zmiany klimatu, odpowiednich do powielenia, naśladowania lub włączenia do głównego nurtu.

Artykuł 15

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu”

W celu wspierania starań prowadzących do zwiększonej odporności na zmiany klimatu, obszar priorytetowy „Dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu” obejmuje w szczególności następujące cele szczegółowe:

a) wspieranie rozwoju i wdrażania unijnej polityki w dziedzinie dostosowywania się do skutków zmiany klimatu, w tym włączanie tego tematu do głównego nurtu w różnych obszarach polityki, w szczególności poprzez rozwój, testowanie i prezentację podejść, najlepszych praktyk i rozwiązań związanych z polityką lub zarządzaniem w kontekście dostosowywania się do skutków zmiany klimatu, włączając, w stosownych przypadkach, podejścia ekosystemowe;

b) ulepszanie bazy wiedzy służącej rozwojowi, ocenie, monitorowaniu, opiniowaniu i realizacji skutecznych działań i środków związanych z dostosowywaniem się do skutków zmiany klimatu, nadając w stosownych przypadkach priorytetowy charakter podejściu ekosystemowemu, a także zwiększanie potencjału zastosowania tej wiedzy w praktyce;

▼B

c) ułatwianie rozwoju i stosowania podejść zintegrowanych, takich jak strategie i plany działania mające na celu dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym, nadając w stosownych przypadkach priorytetowy charakter podejściu ekosystemowemu;

d) wspieranie rozwoju i prezentacji innowacyjnych technologii, systemów, metod i instrumentów służących dostosowywaniu się do skutków zmiany klimatu, nadających się do powielenia, naśladowania lub włączenia do głównego nurtu.

Artykuł 16

Szczegółowe cele obszaru priorytetowego „Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu”

Szczegółowe cele w obszarze priorytetowym „Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu” obejmują w szczególności:

a) działania na rzecz zwiększania poziomu świadomości zagadnień dotyczących klimatu, w tym pozyskiwanie wsparcia społeczeństwa i zainteresowanych podmiotów dla tworzenia unijnej polityki w dziedzinie klimatu, a także promowanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju;

b) wspieranie komunikacji, zarządzania i rozpowszechniania informacji w dziedzinie klimatu oraz ułatwianie dzielenia się wiedzą o udanych rozwiązaniach i praktykach dotyczących klimatu, w tym poprzez rozwój platform współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami i szkolenia;

c) działania na rzecz i wspieranie bardziej efektywnego przestrzegania i egzekwowania unijnych przepisów dotyczących klimatu, w szczególności poprzez promowanie opracowywania i rozpowszechniania najlepszych praktyk i podejść do zagadnień politycznych;

d) działania na rzecz lepszego zarządzania klimatem przez zwiększanie zaangażowania zainteresowanych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, w konsultacje polityki i jej wdrażanie.

TYTUŁ III

JEDNOLITE PRZEPISY WYKONAWCZE

ROZDZIAŁ 1

Finansowanie

Artykuł 17

Rodzaje finansowania

1. Finansowanie unijne może przyjmować następujące formy prawne:

a) dotacje;

▼B

b) zamówienia publiczne;

c) wsparcie instrumentów finansowych zgodnie z przepisami dotyczącymi instrumentów finansowych zawartymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności z jego art. 139 i 140, oraz z operacyjnymi wymogami określonymi w szczegółowych aktach prawa unijnego;

d) jakiekolwiek inne wsparcie potrzebne do osiągnięcia celów ogólnych wymienionych w art. 3.

2. Komisja wdraża niniejsze rozporządzenie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.

3. Finansowanie w ramach niniejszego rozporządzenia, stanowiące pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, realizowane jest w sposób zgodny z właściwymi zasadami UE dotyczącymi pomocy publicznej.

4. Co najmniej 81 % środków budżetowych programu LIFE przeznacza się na projekty wspierane za pośrednictwem dotacji na działania, lub w stosownych przypadkach na instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1 lit. c).

Komisja może włączyć te instrumenty finansowe do wieloletniego programu prac, o którym mowa w art. 24, pod warunkiem przeprowadzania oceny ex ante określonej w art. 140 ust. 2 lit. f) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

5. Nie więcej niż 30 % środków budżetowych przeznaczonych na dotacje na działania zgodnie z ust. 4 można przeznaczyć na projekty zintegrowane. Ten maksymalny udział procentowy należy poddać ponownej ocenie w ramach oceny śródokresowej programu LIFE, o której mowa w art. 27 ust. 2 lit. a), i w stosownym przypadku sporządzić towarzyszący tej ocenie wniosek ustawodawczy.

Artykuł 18

Projekty

Dotacje na działania mogą finansować następujące projekty:

a) projekty pilotażowe;

b) projekty demonstracyjne;

c) projekty dotyczące najlepszych praktyk;

d) projekty zintegrowane;

e) projekty pomocy technicznej;

f) projekty na rzecz budowania potencjału;

g) projekty przygotowawcze;

h) projekty informacyjne, dotyczące zwiększenia świadomości i rozpowszechniania informacji;

i) jakiekolwiek inne projekty wymagane do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3.

▼B

Artykuł 19

Kryteria kwalifikowalności oraz przyznania finansowania i wybór projektów

1. Warunkiem przyznania finansowania projektom, o których mowa w art. 18, jest ich zgodność z kryteriami kwalifikowalności wynikającymi z definicji przyjętych w art. 2 oraz spełnienie następujących kryteriów przyznania finansowania:

a) projekty leżą w interesie Unii poprzez zapewnienie znaczącego wkładu w realizację jednego z celów ogólnych programu LIFE określonych w art. 3, celów szczegółowych obszarów priorytetowych wymienionych w art. 9, priorytetów tematycznych określonych w załączniku III lub celów szczegółowych obszarów priorytetowych wymienionych w art. 13;

b) projekty zapewniają podejście efektywne pod względem kosztów oraz są spójne pod względem technicznym i finansowym; oraz

c) projekty są rzetelne z punktu widzenia proponowanej realizacji.

2. Przyznanie projektów wymaga spełnienia przez nie minimalnych wymogów jakości zgodnie z odnośnymi przepisami rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

3. Projekty finansowane z programu LIFE w ramach jednego obszaru priorytetowego powinny być realizowane tak, aby nie utrudniać osiągania celów dotyczących środowiska lub klimatu w ramach innego obszaru priorytetowego oraz, jeżeli to możliwe, wspierają synergię pomiędzy różnymi celami, a także zastosowanie zielonych zamówień publicznych.

4. W okresie programowania LIFE, o którym mowa w art. 1, Komisja zapewnia równowagę geograficzną projektów zintegrowanych poprzez orientacyjne przyznanie co najmniej trzech projektów zintegrowanych każdemu państwu członkowskiemu, w tym co najmniej jednego projektu zintegrowanego w ramach podprogramu dotyczącego działań na rzecz środowiska oraz co najmniej jednego projektu zintegrowanego w ramach podprogramu działań na rzecz klimatu.

Projekty zintegrowane są wybierane z uwzględnieniem osiągnięcia celów określonych zgodnie z art. 24 ust. 2 lit. c) dla każdego z obszarów, o których mowa w art. 2 lit. d).

Aby ocenić zgodność z przepisami dotyczącymi uruchamiania unijnych, krajowych lub prywatnych źródeł finansowania, o których mowa w art. 2 lit. d), wnioskom dotyczącym projektów zintegrowanych powinien towarzyszyć:

a) w pierwszym etapie składania wniosków: plan finansowy; oraz

b) w drugim etapie składania wniosków: co najmniej jeden list intencyjny wskazujący zakres, w jakim uruchomione zostaną inne odnośne unijne, krajowe lub prywatne źródła finansowania, wyszczególniając takie źródła.

▼B

5. W okresie pierwszego wieloletniego programu prac Komisja zapewnia równowagę geograficzną projektów innych niż projekty zintegrowane przedstawione w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska, poprzez proporcjonalny rozdział środków pomiędzy wszystkie państwa członkowskie, zgodnie z orientacyjnymi alokacjami krajowymi ustanowionymi według kryteriów określonych w załączniku I. W przypadku gdy orientacyjne alokacje krajowe nie mają zastosowania, wyboru projektów dokonuje się wyłącznie na podstawie jakości.

6. Jeżeli suma współfinansowania niezbędna do sfinansowania projektów innych niż projekty zintegrowane złożonych przez dane państwo członkowskie i figurujących w zestawieniu przygotowanym przez Komisję na koniec procedury wyboru jest mniejsza niż indykatywna alokacja dla tego państwa członkowskiego, Komisja wykorzystuje saldo tej indykatywnej alokacji krajowego do współfinansowania tych projektów złożonych przez inne państwa członkowskie, wyłączając projekty w krajach i terytoriach zamorskich, które w największym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia celów ogólnych określonych w art. 3, z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w ust. 1 i 2.

Przedstawiając wykaz projektów, które mają być współfinansowane, Komisja informuje komitet ds. programu działań LIFE na rzecz środowiska i klimatu, w jaki sposób wzięła pod uwagę kryteria przydziału środków określone zgodnie z ust. 4 i 5.

7. Komisja zwraca szczególną uwagę na projekty ponadnarodowe, w przypadku których współpraca ponadnarodowa ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania ochrony środowiska i osiągnięcia celów w zakresie klimatu, oraz dąży do tego, by co najmniej 15 % zasobów budżetowych na projekty było przeznaczanych na projekty ponadnarodowe. Komisja rozważa przyznanie finansowania projektom ponadnarodowym nawet w przypadkach gdy saldo indykatywnej krajowej alokacji jednego lub kilku państw członkowskich uczestniczących w tych projektach ponadnarodowych zostało przekroczone.

8. W pierwszym wieloletnim programie prac państwo członkowskie kwalifikuje się do finansowania jednego projektu budowania potencjału do kwoty 1 000 000 EUR pod warunkiem że spełnia ono jedno z następujących kryteriów:

a) średni poziom absorpcji przez dane państwo członkowskie indykatywnej krajowej alokacji na lata 2010, 2011 i 2012, zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 614/2007, jest niższy niż 70 %;

b) PKB państwa członkowskiego na mieszkańca w 2012 r. wynosił poniżej 90 % średniej w Unii; lub

c) państwo członkowskie przystąpiło do Unii po dniu 1 stycznia 2013 r.

W drugim wieloletnim programie prac państwo członkowskie kwalifikuje się do finansowania jednego projektu budowania potencjału do kwoty 750 000 EUR pod warunkiem że spełnia ono następujące kryteria:

a) średni poziom absorpcji przez dane państwo członkowskie indykatywnej alokacji krajowej alokacji, o której mowa w ust. 5, w latach 2014, 2015 i 2016, jest niższy niż 70 %; oraz

▼B

b) średni poziom absorpcji przez dane państwo członkowskie indykatywnej alokacji krajowej alokacji w latach 2014, 2015 i 2016 wzrósł w porównaniu ze średnim poziomem absorpcji w latach 2010, 2011 i 2012.

Aby kwalifikować się do finansowania projektów na rzecz budowania potencjału, państwo członkowskie zobowiązuje się do utrzymania zasobów przeznaczonych na program LIFE, w tym między innymi poziomów zatrudnienia, na poziomie nie niższym niż poziom z 2012 r., przez okres danego wieloletniego programu prac. Zobowiązanie to musi być zawarte w planie budowania potencjału, o którym mowa w ust. 9.

W drodze wyjątku od przepisów akapitów pierwszego i drugiego dotyczących kwalifikowalności i przez cały okres trwania programu LIFE państwo członkowskie nie kwalifikuje się do finansowania projektów na rzecz budowania potencjału jeżeli jego PKB na mieszkańca w 2012 r. przekroczył 105 % średniej w Unii. Finansowanie projektów na rzecz budowania potencjału jest ograniczone do jednego projektu na państwo członkowskie w danym wieloletnim programie prac.

9. Komisja ustanawia sprawną procedurę przyznawania finansowania na wszystkie projekty na rzecz budowania potencjału. Wnioski dotyczące takich projektów na rzecz budowania potencjału można składać od dnia 23 grudnia 2013 r.. Wnioski muszą się opierać na planie budowania potencjału uzgodnionym przez państwo członkowskie i Komisję, wyszczególniającym działania na rzecz rozwoju potencjału państwa członkowskiego, jakie mają być sfinansowane z programu LIFE, tak aby państwo to mogło pomyślnie składać wnioski o finansowanie projektów w ramach podprogramów działań na rzecz środowiska i klimatu. Takie interwencje mogą obejmować między innymi:

a) nabór nowego personelu i szkolenie dla krajowych i regionalnych punktów kontaktowych LIFE;

b) ułatwianie wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk oraz wspieranie upowszechniania i wykorzystywania wyników projektów w ramach programu LIFE;

c) podejścia „szkolenie szkoleniowców”;

d) programy wymiany i oddelegowania między władzami publicznymi w państwach członkowskich, w szczególności działalność w zakresie wymiany najlepszych praktyk o podejść.

Interwencje objęte planem budowania potencjału mogą obejmować zakontraktowanie ekspertów w celu uzupełnienia doraźnych luk technicznych i procesowych w zakresie potencjału, lecz nie mogą obejmować współpracy z ekspertami, których głównym zadaniem jest sporządzanie wniosków o dofinansowanie w ramach corocznych zaproszeń do składania wniosków.

Plan budowania potencjału powinien również określać szacunkowe koszty takich działań.

▼B

Artykuł 20

Poziomy współfinansowania i kwalifikowalność kosztów projektów

1. Maksymalny poziom współfinansowania dla projektów, o których mowa w art. 18, wynosi:

a) w okresie pierwszego wieloletniego programu prac: do 60 % kwalifikowalnych kosztów dla wszystkich projektów innych niż projekty wymienione w lit. c), finansowanych zarówno w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska, jak i podprogramu działań na rzecz klimatu;

b) w okresie drugiego wieloletniego programu prac: do 55 % kwalifikowalnych kosztów dla wszystkich projektów innych niż projekty wymienione w lit. c), finansowanych zarówno w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska, jak i podprogramu działań na rzecz klimatu;

c) przez cały okres obowiązywania programu LIFE:

(i) do 60 % kwalifikowalnych kosztów dla projektów, o których mowa w art. 18 lit. d), e) i g);

(ii) z zastrzeżeniem pkt (iii), do 60 % kwalifikowalnych kosztów dla projektów finansowanych w ramach obszaru priorytetowego „Przyroda i różnorodność biologiczna” w podprogramie działań na rzecz środowiska;

(iii) do 75 % kwalifikowalnych kosztów dla projektów finansowanych w ramach obszaru priorytetowego „Przyroda i różnorodność biologiczna” w podprogramie działań na rzecz środowiska dotyczących priorytetowych siedlisk lub gatunków w celu wdrożenia dyrektywy 92/43/EWG lub gatunków ptaków uznanych za priorytetowe w zakresie finansowania przez Komitet ds. Dostosowania do Postępu Naukowo-Technicznego utworzony zgodnie z art. 16 dyrektywy 2009/147/WE, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celu ochrony;

(iv) do 100 % kwalifikowalnych kosztów dla projektów, o których mowa w art. 18 lit. f).

2. Warunki kwalifikowalności kosztów określa art. 126 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Koszty takie muszą obejmować VAT i koszty pracownicze.

W ocenie śródokresowej i ocenie ex post programu LIFE Komisja dokona przeglądu zwrotów VAT dla każdego państwa członkowskiego, o jakie wystąpili beneficjenci programu LIFE na etapie płatności końcowej.

3. Koszty dotyczące nabycia gruntów uznaje się za kwalifikujące się do finansowania unijnego dla projektów wymienionych w art. 18 pod warunkiem, że:

▼B

a) nabycie przyczyni się do poprawy, zachowania i odtworzenia integralności sieci „Natura 2000” ustanowionej na mocy art. 3 dyrektywy 92/43/EWG, między innymi dzięki poprawie łączności przez tworzenie korytarzy, przejść lub innych elementów zielonej infrastruktury;

b) nabycie gruntów jest jedynym lub najbardziej efektywnym pod względem kosztów sposobem osiągnięcia pożądanego rezultatu w zakresie ochrony przyrody;

c) nabywany grunt jest długookresowo przeznaczony na wykorzystanie w sposób zgodny z celami określonymi w art. 11, 14 lub 15; a także

d) dane państwo członkowskie, w drodze przeniesienia lub w inny sposób, zapewnia długookresowe wyłączne przeznaczenie takich gruntów na cele związane z ochroną przyrody.

Artykuł 21

Dotacje operacyjne

1. Dotacje operacyjne wspierają niektóre wydatki operacyjne i administracyjne ponoszone przez podmioty niekomercyjne realizujące cel leżący w ogólnym interesie unijnym, prowadzące działalność przede wszystkim w dziedzinie działań na rzecz środowiska lub klimatu, a także zaangażowane w rozwój, realizację i egzekwowanie unijnej polityki i przepisów prawnych.

2. Maksymalny poziom unijnego współfinansowania dla dotacji operacyjnych wymienionych w ust. 1 wynosi 70 % kwalifikowanych kosztów.

Artykuł 22

Inne rodzaje działań

Program LIFE może finansować działania realizowane przez Komisję w celu wsparcia opracowywania, realizacji i włączania do głównego nurtu unijnych strategii politycznych i przepisów dotyczących środowiska i klimatu, aby umożliwić osiągnięcie ogólnych celów wymienionych w art. 3. Takie działania mogą obejmować:

a) informację i komunikację, w tym kampanie zwiększające poziom świadomości. Zasoby finansowe przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny także obejmować komunikację wewnętrzną dotyczącą priorytetów polityki Unii, a także stanu wdrożenia i transpozycji wszystkich istotnych unijnych przepisów dotyczących środowiska i klimatu.

b) badania, ankiety, modelowanie i opracowywanie scenariuszy;

c) przygotowanie, realizację, monitorowanie, kontrolę i ocenę projektów, polityk, programów i przepisów prawnych;

d) warsztaty, konferencje i spotkania;

e) sieci kontaktów oraz platformy poświęcone najlepszym praktykom;

f) wszelkie inne działania konieczne do osiągnięcia celów ogólnych, o których mowa w art. 3.

▼B

Artykuł 23

Beneficjenci

Program LIFE może finansować podmioty publiczne i prywatne.

Aby zapewnić widoczność programu LIFE, beneficjenci publikują informacje na temat programu realizowanego w ramach LIFE oraz wyniki swoich projektów podając każdorazowo informację o otrzymanym wsparciu unijnym. Logo programu LIFE, przedstawione w załączniku II, należy wykorzystywać we wszystkich działaniach komunikacyjnych i umieszczać na tablicach informacyjnych w strategicznych miejscach widocznych dla wszystkich. Wszelkie dobra trwałe nabyte w ramach programu LIFE muszą być opatrzone logo programu LIFE, z wyjątkiem przypadków wymienionych przez Komisję.

ROZDZIAŁ 2

Przepisy wykonawcze

Artykuł 24

Wieloletnie programy prac

1. Komisja przyjmuje wieloletnie programy prac dla programu LIFE w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 30 ust. 2.

Czas trwania pierwszego wieloletniego programu prac wynosi cztery lata, a czas trwania drugiego wieloletniego programu prac wynosi trzy lata.

2. Każdy wieloletni program prac określa w zależności od ogólnych celów wymienionych w art. 3:

a) podział środków pomiędzy obszary priorytetowe i pomiędzy poszczególne rodzaje finansowania w ramach każdego podprogramu zgodnie z art. 9 ust. 3 i art. 17 ust. 4 i 5. Nie można dokonywać dalszych wstępnych przydziałów na dotacje na działania w ramach projektów między poszczególnymi obszarami priorytetowymi lub w ramach danego obszaru, z wyjątkiem projektów dotyczących pomocy technicznej oraz projektów na rzecz budowania potencjału;

b) tematykę projektów służących wdrożeniu priorytetów tematycznych określonych w załączniku III dla projektów, które mają być finansowane w okresie objętym wieloletnim programem prac;

c) wyniki jakościowe i ilościowe, wskaźniki i cele dla każdego obszaru priorytetowego i rodzaju projektów na okres objęty wieloletnim programem prac zgodnie ze wskaźnikami wyników wymienionymi w art. 3 ust. 3 oraz ze szczegółowymi celami określonymi dla każdego obszaru priorytetowego w art. 10, 11, 12, 14, 15 i 16;

▼B

d) techniczną metodologię procedury wyboru projektów oraz kryteria wyboru i przyznawania dotacji zgodnie z art. 2 i 19 niniejszego rozporządzenia i z odnośnymi przepisami rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012;

e) orientacyjne terminy publikowania zaproszeń do składania wniosków na okres objęty wieloletnim programem prac.

3. W ramach wieloletnich programów prac Komisja publikuje coroczne zaproszenia do składania wniosków dotyczących obszarów priorytetowych wymienionych w art. 9 ust. 1 i art. 13. Komisja zapewnia, aby niewykorzystane środki w ramach danego zaproszenia do składania wniosków zostały rozdzielone między różne rodzaje projektów, o których mowa w art. 18.

4. Komisja dokonuje, w drodze aktu wykonawczego, przeglądu wieloletniego programu prac najpóźniej przy sporządzaniu śródokresowej oceny programu LIFE. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 30 ust. 2.

Artykuł 25

Metody wykonywania

Komisja realizuje działania na rzecz osiągnięcia ogólnych celów wymienionych wart. 3 niniejszego rozporządzenia zgodnie z metodami wykonywania budżetu określonymi w art. 58 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności bezpośredniego lub pośredniego zarządzania przez Komisję w sposób scentralizowany lub zarządzania wspólnie z organizacjami międzynarodowymi.

Artykuł 26

Pomoc administracyjna i techniczna

Ze środków finansowych przyznanych na realizację programu LIFE można również pokrywać konieczne wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, monitorowaniem, kontrolą, audytami, komunikacją i oceną, które są bezpośrednio wymagane do zarządzania programem LIFE i osiągnięcia jego ogólnych celów określonych w art. 3.

Regularnie i we współpracy z krajowymi punktami kontaktowymi LIFE Komisja organizuje seminaria i warsztaty, publikuje wykazy projektów finansowanych w ramach programu LIFE lub podejmuje inne działania służące ułatwianiu wymiany doświadczeń, wiedzy i najlepszych praktyk w zakresie wszystkich projektów, a także powielaniu i przekazywaniu wyników projektów w całej Unii. W tym celu Komisja podejmuje działania na rzecz upowszechniania wyników projektów wśród beneficjentów programu LIFE i innych podmiotów, ze szczególnym uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, państw członkowskich o niskim poziomie wykorzystania środków LIFE, oraz ułatwia komunikację i współpracę między beneficjentami zakończonych lub realizowanych projektów a beneficjentami nowych projektów, wnioskodawcami lub zainteresowanymi podmiotami w tej samej dziedzinie.

▼B

Komisja organizuje również specjalne seminaria, warsztaty lub, w stosownych przypadkach, inne rodzaje działań co najmniej raz na dwa lata, aby ułatwić wymianę doświadczeń, wiedzy i najlepszych praktyk w zakresie opracowania, przygotowania i realizacji projektów zintegrowanych, a także w zakresie skuteczności pomocy udzielonej w ramach projektów dotyczących pomocy technicznej. W działania te są zaangażowane krajowe lub regionalne organy administracji zarządzające innymi środkami Unii oraz inne właściwe zainteresowane podmioty.

Artykuł 27

Monitorowanie i ocena

1. Komisja regularnie monitoruje i składa sprawozdania na temat realizacji programu LIFE i jego podprogramów, w tym kwoty wydatków dotyczących klimatu i wydatków dotyczących różnorodności biologicznej. Komisja dokonuje również oceny synergii pomiędzy programem LIFE i innymi uzupełniającymi unijnymi programami, a w szczególności pomiędzy podprogramami programu LIFE. Komisja oblicza indykatywne alokacje krajowe, zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku I, na okres drugiego wieloletniego programu prac wyłącznie dla celów analizy porównawczej wyników państw członkowskich.

2. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów następujące sprawozdania:

a) nie później niż dnia 30 czerwca 2017 r. – sprawozdanie z zewnętrznej i niezależnej oceny śródokresowej programu LIFE (i jego podprogramów), w tym aspektów jakościowych i ilościowych jego wdrożenia, kwoty wydatków dotyczących klimatu i wydatków dotyczących różnorodności biologicznej, zakresu, w jakim osiągnięto synergie pomiędzy celami, jak również uzupełniania się z innymi właściwymi programami unijnymi, osiągnięcia celów wszystkich środków (jeśli to możliwe, na poziomie wyników i wpływów), skuteczności wykorzystania zasobów i unijnej wartości dodanej programu, pod kątem decyzji o odnowieniu, zmianie lub wstrzymaniu środków. To sprawozdanie z oceny śródokresowej obejmuje również ilościową i jakościową analizę wkładu programu LIFE w zachowanie stanu siedlisk i gatunków wymienionych w dyrektywach 92/43/EWG i 2009/147/WE. W ocenie uwzględnia się ponadto możliwości uproszczenia, wewnętrzną i zewnętrzną spójność programu, dalszą adekwatność wszystkich celów, a także wkład środków z programu LIFE w osiągnięcie celów i zadań strategii „Europa 2020” i w zrównoważony rozwój. Bierze ona pod uwagę wyniki oceny długoterminowego wpływu programów LIFE+. Do sprawozdania śródokresowego załączane są uwagi Komisji, dotyczące między innymi sposobu uwzględnienia wyników oceny śródokresowej przy realizacji programu LIFE oraz w szczególności zakresu, w jakim należy zmienić priorytety tematyczne określone w załączniku III.

▼B

Sprawozdanie z oceny śródokresowej zawiera lub jest uzupełnione o szczegółową analizę zakresu i jakości popytu na projekty zintegrowane, ich planowania oraz realizacji. Należy zwrócić szczególną uwagę na faktyczne lub spodziewane osiągnięcia projektów zintegrowanych w zwiększaniu wykorzystania innych unijnych funduszy, uwzględniając w szczególności korzyści wynikające ze zwiększonej spójności z innymi unijnymi instrumentami finansowymi, poziom zaangażowania zainteresowanych podmiotów oraz zakres, w jakim poprzednie projekty w ramach programu LIFE+ były lub miały być objęte projektami zintegrowanymi;

b) nie później niż dnia 31 grudnia 2023 r. – sprawozdanie z zewnętrznej i niezależnej oceny ex post obejmujące realizację i wyniki programu LIFE i jego podprogramów, w tym kwotę wydatków związanych z klimatem i wydatków związanych z różnorodnością biologiczną, zakres, w jakim program LIFE jako całość i każdy z jego podprogramów osiągnął swoje cele, zakres, w jakim osiągnięto synergie pomiędzy poszczególnymi celami, oraz wkład programu LIFE w osiągnięcie celów i zadań strategii „Europa 2020”. Sprawozdanie z oceny ex post uwzględni również ocenę zakresu, w jakim cele w dziedzinie środowiska i klimatu zostały włączone do innych strategii politycznych Unii oraz w możliwym stopniu ocenę korzyści gospodarczych uzyskanych dzięki programowi LIFE, a także jego wpływu i wartości dodanej dla włączonej w projekt społeczności.

3. Komisja podaje do wiadomości publicznej wyniki ocen dokonanych zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 28

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzenia audytu, na podstawie dokumentacji i kontroli na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują unijne środki w ramach programu LIFE.

▼B

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu u podmiotów gospodarczych, których takie finansowanie bezpośrednio lub pośrednio dotyczy, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ([1]), w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiekolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania przez Unię.

Bez uszczerbku dla przepisów akapitu pierwszego i drugiego, umowy o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowy o udzielenie dotacji, decyzje o udzieleniu dotacji i zamówienia wynikające z wdrożenia niniejszego rozporządzenia wyraźnie upoważniają Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów, kontroli i inspekcji na miejscu.

3. Beneficjenci funduszy unijnych zachowują do dyspozycji Komisji, przez okres pięciu lat od dnia ostatniej płatności związanej z projektem, wszystkie dokumenty dotyczące wydatków poniesionych z tytułu tego projektu.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 29

Wykonanie przekazania

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 3 oraz art. 9 ust. 2 i 4, powierza się Komisji na okres siedmiu lat począwszy od dnia 23 grudnia 2013 r..

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 3 oraz art. 9 ust. 2 i 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

([1]) Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz. U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

▼B

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 3 oraz art. 9 ust. 2 i 4 wchodzi w życie tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 30

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet ds. programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 31

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 614/2007 zostaje uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

Odniesienia do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 32

Środki przejściowe

1. Niezależnie od art. 31 akapit pierwszy działania rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2014 r. zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 614/2007 podlegają temu rozporządzeniu do czasu zakończenia ich realizacji i muszą być zgodne z jego przepisami technicznymi. Komitet, o którym mowa w art. 30 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, zastępuje komitet, o którym mowa w art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 614/2007 od 23 grudnia 2013 r..

2. Środki finansowe przydzielone na program LIFE mogą być również wykorzystane do pokrycia wydatków związanych z pomocą techniczną i administracyjną, w tym z jakimkolwiek obowiązkowym monitorowaniem, komunikacją i oceną, wymaganymi zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 614/2007 po jego wygaśnięciu, tak aby zapewnić przejście pomiędzy środkami przyjętymi zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 614/2007 i programem LIFE.

▼B

3. Kwoty potrzebne w ramach koperty finansowej na zapewnienie działań dotyczących monitorowania, komunikacji i audytu w okresie po dniu 31 grudnia 2020 r. zostaną uznane za potwierdzone pod warunkiem, że będą zgodne z ramami finansowymi obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2021 r.

4. Zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 środki odpowiadające dochodom przeznaczonym na określony cel i pochodzące ze zwrotów kwot nienależnie wypłaconych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 614/2007 są przeznaczone na finansowanie programu LIFE.

Artykuł 33

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

Kryteria określania orientacyjnych przydziałów krajowych na projekty inne niż projekty zintegrowane, objęte wnioskiem złożonym w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska

Zgodnie z zasadą solidarności i współodpowiedzialności Komisja rozdziela środki między wszystkie państwa członkowskie na okres programowania LIFE, o którym mowa w art. 1, na projekty inne niż projekty zintegrowane, w oparciu o następujące kryteria:

a) liczba ludności

(i) całkowita liczba mieszkańców każdego z państw członkowskich (współczynnik 50 %); oraz

(ii) gęstość zaludnienia w każdym państwie członkowskim, do maksymalnej wysokości dwukrotnej średniej gęstości zaludnienia w Unii (współczynnik 5 %);

b) przyroda i różnorodność biologiczna

(i) całkowita powierzchnia obszarów „Natura 2000” państwa członkowskiego wyrażona jako odsetek całkowitej powierzchni „Natura 2000” (współczynnik 25 %); oraz

(ii) odsetek powierzchni państwa członkowskiego objęty siecią „Natura 2000” (współczynnik 20 %).

▼B

ZAŁĄCZNIK II

Logo programu LIFE

▼B

ZAŁĄCZNIK III

Priorytety tematyczne podprogramu działań na rzecz środowiska, o których mowa wart. 9

A. Obszar priorytetowy „Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami”

a) priorytety tematyczne dotyczące wody, w tym środowiska morskiego: działania na rzecz wdrożenia szczegółowych celów dotyczących wody określone w planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy i w 7. programie działań w zakresie środowiska, w szczególności:

(i) podejścia zintegrowane na rzecz wdrożenia dyrektywy 2000/60/WE;

(ii) działania na rzecz wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/60/WE ([1]);

(iii) działania na rzecz wdrożenia programu środków przewidzianych w dyrektywie 2008/56/WE w celu osiągnięcia dobrego stanu środowiskowego wód morskich;

(iv) działania na rzecz zapewnienia bezpiecznego i wydajnego wykorzystania zasobów wodnych, poprawy ilościowego zarządzania wodą, zachowania wysokiej jakości wody oraz zapobiegania niewłaściwemu korzystaniu z zasobów wodnych i pogorszeniu ich stanu;

b) priorytety tematyczne dotyczące odpadów: działania na rzecz wdrożenia szczegółowych celów dotyczących odpadów, określone w planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy i w 7. programie działań w zakresie środowiska, w szczególności:

(i) zintegrowane podejścia do wdrażania planów i programów dotyczących odpadów;

(ii) działania na rzecz wdrożenia i rozwoju prawa Unii w dziedzinie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszych stopni unijnej hierarchii sposobów postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia i recykling);

(iii) działania na rzecz efektywnego gospodarowania zasobami i dotyczące wpływu cyklu życia produktów, modeli konsumpcji i dematerializacji gospodarki;

c) priorytety tematyczne dotyczące efektywnego gospodarowania zasobami, w tym glebą i lasami, oraz ekologicznej i obiegowej gospodarki: działania na rzecz wdrożenia planu działania na rzecz zasobooszczędnej Europy i 7. programu działań w zakresie środowiska, nieobjęte innymi priorytetami tematycznymi, o których mowa w załączniku, w szczególności:

(i) działania na rzecz symbiozy przemysłowej i transferu wiedzy, rozwoju nowych modeli przejścia na gospodarkę ekologiczną i obiegową;

([1]) Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz.U. L 288 z 6.11.2007, s. 27)

▼B

(ii) działania na rzecz strategii tematycznej dotyczącej gleby (komunikat Komisji z dnia 22 września 2006 r. zatytułowany „Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby”), ze szczególnym uwzględnieniem łagodzenia i kompensacji zasklepiania gleby oraz poprawy gospodarki gruntami;

(iii) działania na rzecz leśnych systemów monitorowania i informacji oraz zapobiegania pożarom lasów;

d) priorytety tematyczne w dziedzinie środowiska i zdrowia, w tym chemikaliów i hałasu: działania pomocnicze na rzecz wdrożenia szczegółowych celów dotyczących środowiska i zdrowia określonych w 7. programie działań w zakresie środowiska, w szczególności:

(i) działania pomocnicze na rzecz wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 ([1]) (REACH) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 ([2])) (rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych) w celu zapewnienia bezpieczniejszego, bardziej zrównoważonego lub oszczędnego stosowania chemikaliów (w tym nanomateriałów);

(ii) działania pomocnicze ułatwiające wdrożenie dyrektywy dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE ([3]) (dyrektywa w sprawie hałasu) w celu osiągnięcia takich poziomów hałasu, które nie powodują poważnych negatywnych skutków ani nie stanowią zagrożenia dla zdrowia człowieka;

(iii) działania pomocnicze służące uniknięciu poważnych awarii, w szczególności poprzez ułatwienie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE ([4]) (dyrektywa Seveso III);

e) priorytety tematyczne dotyczące jakości powietrza i emisji, w tym środowiska miejskiego: działania pomocnicze na rzecz wdrożenia szczegółowych celów dotyczących powietrza i emisji określonych w planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy i w 7. programie działań w zakresie środowiska, w szczególności:

(i) podejścia zintegrowane *w* odniesieniu do wdrożenia przepisów dotyczących jakości powietrza;

([1]) Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 27)

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1)

([3]) Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz.U. L 189 z 18.7.2002, s. 12)

([4]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1)

▼B

(ii) działania pomocnicze mające na celu zapewnienie zgodności z normami Unii dotyczącymi jakości powietrza i związanymi z nimi normami emisji, w tym z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/81/WE [1] (dyrektywa w sprawie krajowych poziomów emisji);

(iii) działania pomocnicze na rzecz lepszego wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE [2] (dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych), ze szczególnym uwzględnieniem poprawy procesu definiowania i wdrażania najlepszych dostępnych praktyk, zapewniające łatwy dostęp społeczeństwa do informacji i zwiększające wkład dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych w innowacje.

B. Obszar priorytetowy „Przyroda i różnorodność biologiczna”:

a) priorytety tematyczne dotyczące przyrody: działania na rzecz wdrożenia dyrektyw 92/43/EWG i 2009/147/WE, w szczególności:

(i) działania mające na celu poprawę zachowania stanu siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków morskich oraz gatunków ptaków, będących przedmiotem zainteresowania Unii;

(ii) działania wspierające seminaria biogeograficzne sieci „Natura 2000”;

(iii) podejścia zintegrowane w odniesieniu do realizacji priorytetowych ram działań;

b) priorytety tematyczne dotyczące różnorodności biologicznej: działania na rzecz wdrożenia unijnej strategii na rzecz różnorodności biologicznej do 2020 r., w szczególności:

(i) działania mające przyczynić się do osiągnięcia celu 2;

(ii) działania mające przyczynić się do osiągnięcia celu 3, 4 i 5.

C. Priorytetowy obszar „Zarządzanie w zakresie środowiska i informowanie”

a) kampanie informacyjne, komunikacyjne i zwiększające poziom świadomości zgodnie z priorytetami 7. programu działań w zakresie środowiska;

b) działania wspierające skuteczny proces kontroli, a także środki wspierania zgodności w odniesieniu do przepisów Unii w dziedzinie środowiska, oraz wsparcie systemów i narzędzi informacyjnych dotyczących wdrażania prawa Unii w dziedzinie środowiska.

[1] Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia (Dz.U. L 309 z 27.11.2001, s. 22)

[2] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17)

▼B

Oświadczenia Komisji

Maksymalna kwota, jaką może otrzymać jeden projekt zintegrowany

Komisja przywiązuje bardzo dużą wagę do zapewnienia proporcjonalnego rozdzielania funduszy na projekty zintegrowane w celu sfinansowania możliwie jak największej ich liczby i zagwarantowania zrównoważonego rozłożenia projektów zintegrowanych we wszystkich państwach członkowskich. W związku z tym przy omawianiu projektu programu prac z członkami Komitetu LIFE Komisja zaproponuje maksymalną kwotę, jaką może otrzymać jeden projekt zintegrowany. Propozycja ta zostanie przedłożona w ramach metodologii wyboru projektów, która ma zostać przyjęta jako część wieloletniego programu prac.

Sytuacja w zakresie finansowania różnorodności biologicznej w krajach i terytoriach zamorskich

Komisja przywiązuje bardzo dużą wagę do ochrony środowiska i różnorodności biologicznej w krajach i terytoriach zamorskich, o czym świadczy wniosek w sprawie decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, uwzględniający te sektory w obszarach współpracy między Unią Europejską a krajami i terytoriami zamorskimi oraz przedstawiający różne działania, które mogą kwalifikować się do finansowania w tym zakresie przez Unię Europejską.

Działanie przygotowawcze BEST było inicjatywą uwieńczoną sukcesem, która została wykorzystana przez kraje i terytoria zamorskie, co przyniosło widoczne rezultaty w zakresie różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych. W związku z tym, że inicjatywa BEST zmierza ku końcowi, Komisja skłania się ku jej kontynuacji w ramach jednego z nowych instrumentów, a mianowicie programu zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju.

Ta szczególna możliwość finansowania różnorodności biologicznej w krajach i terytoriach zamorskich zostanie uzupełniona możliwościami, jakie stwarza art. 6 programu LIFE na lata 2014-2020.